

De BUCH
Postbus 1301
1900 BH Castricum

Datum 28 mei 2020
Contactpersonen mw. Drs. L. Haans (GGD) / dhr. ing. B.M. Koning (Brandweer)
Mailadres MMK@vrk.nl (GGD) / Risicobeheersing@vrk.nl (Brandweer)
Onderwerp Adviezen veiligheid en gezondheid Nieuwland 20 Uitgeest

Geachte heer, mevrouw,

Op 15 mei 2020 verzocht dhr. Bootsma ons te adviseren op de ruimtelijke onderbouwing voor het realiseren van 3 woningen op de locatie Nieuwland 20 te Uitgeest.

Hieronder treft u de gecombineerde adviezen van de GGD en de brandweer over respectievelijk de onderwerpen gezondheid en externe veiligheid.

1. Gezondheidsadviezen

Algemeen

De nieuwe woningbouw moet aansluiten op de Omgevingsvisie 2030 voor Uitgeest. De speerpunten hierin zijn mooi, gezond en duurzaam en er wordt ingezet op de realisatie van gezonde, duurzame woningen. In de Omgevingsvisie is oa opgenomen dat:

- Er vanaf 2020 Bijna Energie Neutraal Gebouwd moet worden (BENG). Een duurzame ambitie betekent: verder gaan dan dat. Bij ontwikkelingen op gemeentegrond energieneutraal (0 op de meter) eisen. Nieuwe wijken en woningen worden energieneutraal ontwikkeld.
- Gezonde en duurzame woningen een verkaveling hebben waarvan de ligging optimaal gericht is op de zon (gebruik zonlicht als duurzame energiebron) en een duurzaam materiaalgebruik.

Geluidsbelasting

Een aandachtspunt is de geluidsbelasting door weg- en vliegverkeer. Aangezien de A9 zich op korte afstand van het plangebied bevindt (minder dan 300 meter) en de woningen zich binnen de geluidzone van de A9 bevinden moet er rekening worden gehouden met de volgende maatregelen:

- Overdrachtsmaatregelen (bijv. afschermende bebouwing). Overdracht (het dempend of versprekend effect tussen bron en ontvanger) is een belangrijke factor in de uiteindelijke geluidbelasting op gevoelige bestemmingen. Overdrachtsmaatregelen, zoals geluidsschermen, kunnen de effecten van een geluidsbron sterk inperken. Ook kan door een slimme situering van bepaalde bestemmingen (bijvoorbeeld kantoren) langs drukke wegen, de afschermende werking voor andere geluidsgevoelige bestemmingen een goed akoestisch woon- en leefklimaat gecreëerd worden.

Behoort bij besluit van burgemeester en wethouders van de gemeente Uitgeest

Nummer:

WABO1901407

Datum:

19 februari 2021

- Maatregelen bij de ontvanger. Hierbij kan gedacht worden aan loggia, geluidscherm aan de gevel of de indeling van de woning (slaapkamer aan de minst belaste zijde). Een andere mogelijkheid is de dove gevel. Door de hoge geluidbelasting is ook het aanbrengen van (extra) geluidsisolatie aan de gevel noodzakelijk.
- Elke woning heeft een stille zijde. Het gaat dan om het handhaven van de aanbevolen binnenwaarde van maximaal 33 dB. Bij een hoge geluidbelasting buitenshuis wordt geadviseerd maatregelen te nemen ter reductie van geluid binnenshuis. Zorgpunt is geluid afkomstig van de A9 (en vliegverkeer, zie verderop in deze notitie), bij mogelijk toenemende verkeersbelasting vanwege projectie aansluiting A8/A9 en de op/afritten hiervan.

Vliegverkeer zorgt voor veel geluidbelasting en –hinder in Uitgeest. Uitgeest valt binnen de geluidsc contouren rondom Schiphol van 48 dB, en in de nabijheid van de 58 dB. Uit de gezondheidsmonitor die de GGD Kennemerland in 2016 heeft uitgevoerd blijkt dat 22% van de inwoners van Uitgeest ernstige geluidhinder van vliegverkeer ondervindt. 12% ondervindt ernstige slaapverstoring door het vliegverkeer. Gezien de toekomstige ligging van de te realiseren woningen is het waarschijnlijk dat men hinder (matig of ernstig) zal ondervinden, als gevolg van de aanvliegroute van de Polderbaan (preferente baan) bij wind uit Westelijke en Zuidelijke richtingen, in met name de vroege ochtend. Wegens de zorgplicht van de gemeente moeten toekomstige inwoners hierover geïnformeerd worden, zodat deze een geïnformeerde keuze kunnen maken. Hinder en slaapverstoring leidt tot stress en vermoeidheid. Voortdurende stress en slaapverstoring kunnen leiden tot hoge bloeddruk en hartklachten. Ook kan veel lawaai leiden tot slechtere leerprestaties bij kinderen.

Neem in verband met deze hinder maatregelen zodat men binnenshuis zo min mogelijk geluidhinder zal ervaren.

Niet iedereen is even snel gehinderd door geluid, de één is veel gevoeliger voor geluid dan de ander. Informeer de bewoners hier vooraf over, bijvoorbeeld met een dergelijk bericht;

“Als u weet dat u geluidgevoelig bent, is het verstandig daar rekening mee te houden bij het kiezen van een woning. Luister vooral ook ’s avonds en op verschillende dagen en tijden in een buurt voordat u besluit ergens te gaan wonen. Men kan ook denken aan “proefslapen” (zeker voor nieuwe inwoners van de gemeente). Voor verdere informatie zie <https://www.ggd.amsterdam.nl/gezond-wonen/geluid-0/>”.

Bronmaatregelen (de beperking van de productie van geluid afkomstig van wegverkeer) hebben echter de voorkeur, zoals de terugdringen van de verkeersintensiteiten, verminderen aantal rijstroken en gebruik van stil asfalt.

Let bij de toepassing van mechanische ventilatie op het niveau van het geluid van het apparaat en op eventuele laagfrequente tonen (bromtonen). Het acceptabele niveau voor geluid van mechanische ventilatie is bij voorkeur lager dan 30 dB(A) en bromtonen (laag frequent geluid) dienen te worden vermeden.

Luchtkwaliteit

Een ander aandachtspunt is de luchtkwaliteit (specifieker: de fijnstof concentratie, mede veroorzaakt door het wegverkeer). De snelweg A9 bevindt zich op minder dan 300 meter afstand. De nabijheid van de A9 bij deze locatie kan met name in de spits een matige luchtkwaliteit geven. Mensen met astma of andere luchtwegklachten kunnen hierdoor een verergering van hun klachten beleven. Andere hooggevoelige groepen zijn ouderen, kinderen en mensen met aandoeningen aan hart- en bloedvaten. Zij zijn extra kwetsbaar voor de gezondheidseffecten van luchtverontreiniging.

Om de lokale luchtkwaliteit te verbeteren wordt geadviseerd om oa het lokaal gemotoriseerd verkeer zo veel mogelijk terug te dringen. Hierdoor wordt er minder luchtverontreiniging uitgestoten, minder geluid geproduceerd en ontstaat er ruimte voor veilig lopen, fietsen en spelen. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende maatregelen:

- Stimuleer het gebruik van fietsen of wandelen door bv te zorgen voor voldoende ruime (fiets)bergingen met oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen. Maak hiertoe de bergingen via een achterom aan de achter/tuinzijde van de woningen toegankelijk.
- Minder parkeerplekken. Pas hiertoe de parkeernorm van de gemeente Uitgeest naar beneden toe aan. Voorzie in minder parkeerplaatsen dan de nu voorgestelde 8.

Om de luchtkwaliteit lokaal te verbeteren en de woningen ook geschikt te maken voor gevoelige groepen (als kinderen, oude mensen of mensen met luchtwegklachten) adviseren we ook om de woningen zoveel mogelijk rookvrij te maken. Het verdient de voorkeur om geen rookgaskanalen in de woningen te installeren, vanwege het risico dat zij voor de algemene luchtkwaliteit opleveren en soms voor directe burens in dichtbebouwde omgeving.

Overige aspecten

Klimaatbestendig

Een natuurlijke (groene) omgeving maakt klimaatbestendig(er): het kan helpen warmte te dempen (tegen hittestress), wateroverlast te voorkomen en is goed voor de biodiversiteit. Stimuleer daarom ook dat bewoners groen aanbrengen in de achtertuin.

Ventilatie

Bij een gezonde woning wordt voorzien in voldoende natuurlijke ventilatiemogelijkheden, zoals een openslaand raam met diverse kiepstanden in elke ruimte en met name in de natte cel. Voorzie in iedere ruimte in ventilatieroosters zodat in iedere ruimte 24 uur per dag geventileerd kan worden. Alle ventilatieopeningen in de woningen moeten afsluitbaar zijn. De mechanische ventilatie in woningen moet handmatig afgeschakeld kunnen worden in verband met de externe veiligheid.

Bodem

Bij nieuw te bouwen woonlocaties wordt geadviseerd informatie te verstrekken over hoe om te gaan met eventueel bodemverontreinigingen. In het bijzonder dient in verband met nieuwe inzichten hieromtrent oog te zijn voor het risico voor jonge kinderen.

Duurzaamheid

Met het oog op de toekomst dient nieuwe woningbouw duurzaam te zijn. Vergeet hierbij het aspect gezondheid niet. Denk dan bijvoorbeeld aan:

- Gezonde en duurzame woningen hebben een verkaveling die optimaal gericht is op de ligging op de zon (gebruik zonlicht als duurzame energiebron) en een duurzaam (gezond) materiaalgebruik. Let op: maak geen gebruik van te grote glasoppervlakken in verband met opwarming binnen in de woning.
- Let bij het plaatsen van een externe warmte/koude pomp op het geluidniveau. Een warmte/koude pomp kan zorgen voor (ernstige) geluidhinder en slaapverstoring bij bewoners en burens, en daarmee samenhangende gezondheidseffecten. De reden hiervoor is o.a. dat veel mensen met de ramen open slapen, zoals wij in verband met ventilatie en hitte (zomer) ook adviseren. Vanuit het voorzorgsprincipe adviseren we om de stilst mogelijke warmte/koudepompen te plaatsen met een zo laag mogelijk bronvermogen en aanvullende eisen te stellen aan de lage frequenties.

Gezondheidsbevordering

Naast bovenstaande gezondheidsbeschermende maatregelen, wordt ook geadviseerd de gezondheidssituatie van de toekomstige bewoners en passanten, te bevorderen. Hiertoe wordt geadviseerd:

- Groen: bevorder het groen in de directe omgeving. Een groene leefomgeving maakt het wonen in die omgeving aantrekkelijker. Een rij bomen in een straat, vrolijke bloemenperkjes of een mooi park bieden een fijnere aanblik dan alleen een kale omgeving met slechts stenen gebouwen. Door de groene ruimte meer aantrekkelijk te maken om hier te verblijven, elkaar te ontmoeten en meer te bewegen, kan de omgeving een positief effect hebben op de beleefde woonkwaliteit. Het groen in de buurt van waar mensen verblijven is bij voorkeur allergeenarm groen.
- Levensloopgeschiktheid: Maak de woningen voldoende levensloopgeschikt en aanpasbaar aan wensen en behoeften van de huidige en toekomstige bewoner. De vergrijzing en de wens om langer thuis te blijven wonen hebben gevolgen voor de woningvoorraad en inrichting van buurten. Zo verdubbelt het aantal ouderen (65 jaar en ouder) tot 2040. Dit betekent overal toenemende behoefte aan geschikte woningen voor ouderen. Een levensloopgeschikte woning is een zelfstandige woning die geschikt is (te maken) voor bewoning in alle levensfasen, met minimale fysieke inspanning en minimale kans op ongevallen. Op die manier kunnen ouderen of mensen met een lichamelijke beperking prettig en comfortabel wonen. Men hoeft niet noodgedwongen bestaande sociale contacten te verbreken en de vertrouwde sociale omgeving te verlaten.

2. Externe veiligheidsadvies

Samenvatting

Aangezien de woningen binnen het plan aan strenge energieprestatienormen moeten voldoen, zijn deze goed bestand tegen de effecten van het maatgevende scenario voor deze locatie (toxische wolk), mits eventuele mechanische woningventilatie gemakkelijk uitschakelbaar wordt uitgevoerd.

Bij het maatgevende scenario is zelfredzaamheid mogelijk en het scenario is door de hulpdiensten effectief te bestrijden. Desondanks kunnen bij optredende rampscenario's op de A9 binnen het plan gewonden vallen.

Achtergrond

Dit advies volgt uit artikel 9 van het Besluit externe veiligheid transportroutes en geeft invulling aan artikel 7 van dat Besluit. Bij het opstellen van dit advies is gebruik gemaakt van de bij de aanvraag gevoegde stukken, de Risicokaart professionele gebruiker en het scenarioboek externe veiligheid.

Uit de geraadpleegde bronnen blijkt de A9 die langs het plangebied loopt, de enige risicobron voor externe veiligheid te zijn.

Risicobron en scenario's

In **Tabel 1** is informatie opgenomen over de risicobron die een rol speelt voor de externe veiligheid binnen het plangebied. Tevens is het relevante EV-scenario weergegeven.

Tabel 1: Overzicht risicobron en EV-scenario

Risicobron	Scenario
Basisnet, Rijksweg A9, wegvak N26: - Geen plasbrandaandachtsgebied - PR-plafond 10^{-6} 0 meter - GR-plafond 10^{-7} 48 meter	1. Toxische wolk

In **Tabel 2** zijn de telgegevens van het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegvak N26 opgenomen [1].

Tabel 2: Telgegevens A9 wegvak N26

Wegvak (nr.)	Naam basisnetweg	Geteld op	Representatief voor		LF1	LF2	LT1	LT2	LT3	GF1	GF2	GF3	GT2	GT3	GT4	GT5		PR	GR
N26	A9: Vkp. Kooimeer - afrit 10 (Castricum)	N25		Referentieaantal	7258	12494	0	515	0	0	0	1500	0	0	0	0	Plafond	0	48
N26	A9: Vkp. Kooimeer - afrit 10 (Castricum)	N25		Telling 2018	2375	6247	0	170	0	66	0	98	0	14	0	0	Berekend		

Onderstaand volgt een korte beschrijving van het voor dit plan relevante incidentscenario met de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en hulpverlening.

[1] Rapport toetsing realisatiecijfers vervoer gevaarlijke stoffen over de weg aan de risicoplafonds Basisnet, Jaar: 2018, RWS, 20 mei 2019

Maatgevend scenario toxische wolk

Over de A9 worden gevaarlijke stoffen getransporteerd, waaronder giftige vloeistoffen en gassen (LT2 en GT3, bijvoorbeeld ammoniak). Een ongeval met een tankwagen met giftig gas kan leiden tot een toxische wolk. Het effect van een toxische wolk is vergiftiging. De afstand tot waar het effect van een toxische wolk zich kan openbaren is grotendeels afhankelijk van de stofeigenschappen en weersomstandigheden. Een voorbeeldscenario met een toxische wolk tot gevolg is weergegeven op <https://www.scenarioboek.nl/tankwagen-ammoniak-giftige-wolk/>.

Zelfredzaamheid bij toxische wolk

Het scenario vrijkomen van een toxische wolk kan zich snel voltrekken. Wanneer de betreffende stof waarschuwendende eigenschappen heeft (stank, prikkeling in de ogen en ademhalingswegen), zal zelfredzaamheid op gang komen. Wanneer het gaat om een stof die geen waarschuwendende eigenschappen heeft, kan het risico onvoldoende worden ingeschat en is de zelfredzaamheid onvoldoende. De omgeving (weginfrastructuur, gebouwen) wordt ingeschat als zijnde ondersteunend aan de zelfredzaamheid bij dit scenario.

Waarschuwing van de bevolking in het effectgebied is bij (dreiging van) een toxische wolk van belang. Het plangebied valt volledig onder de dekking van de sirene bij het zwembad aan de Zienlaan 8. Ook het NL-Alert bereik binnen het plangebied wordt ingeschat als volledig dekkend.

Bestrijdbaarheid toxische wolk

Bij toxische scenario's is een bovenwindse aanrijroute voor de hulpdiensten van belang. Gelet op de weginfrastructuur in het plangebied en omgeving is de bereikbaarheid van het plangebied voor de hulpdiensten voldoende.

Om een toxische wolk te kunnen verdunnen en neerslaan, zijn grote hoeveelheden bluswater nodig. Gezien het aantal beschikbare opstelplaatsen bij open water in en om het plangebied is de bluswatervoorziening voldoende en toekomstbestendig.

Maatregelen

Het plan voorziet al in maatregelen die bijdragen aan een verbetering van de veiligheid in het plangebied:

- De hoge energieprestatienormen die gelden voor nieuwbouw, zorgen in de woningen voor een langer overleefbaar binnenklimaat bij toxische blootstelling. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat eventuele mechanische woningventilatie snel kan worden uitgeschakeld.

Risicocommunicatie kan bijdragen aan een verbetering van de zelfredzaamheid. Wanneer mensen weten aan welke effecten zij kunnen worden blootgesteld bij een ongeval op de A9, en weten wat te doen, kan sneller en effectiever worden gehandeld.

Restrisico

De beschouwde risicobron kan leiden tot ongevalsscenario's met effecten binnen het plangebied.

Ondanks de reeds getroffen maatregelen en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid kunnen de effecten van het scenario toxische wolk binnen het plan leiden tot gewonden.

Datum: 28-5-2020

Pagina: Pagina 7 van 7

3. Heeft u nog vragen?

U kunt dan contact opnemen met de opstellers van dit advies, mw. L. Haans en dhr. B.M. Koning.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Kennemerland